ଶ୍ରୀ ଭଗୀରଥୀ ମହାପାତ୍ର ପ୍ରଣୀତ

ସାହାଡ଼ାସୁନ୍ଦରୀ କଥା

ଶ୍ରୀମୋତିଲାଲ ମହାରଣାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କଲିକତାର ପ୍ରକାଶିତ
ଉତ୍କଳ ପ୍ରେସ ୮, ସେଣ୍ଟ ଜେମସ ସ୍କ୍ୱାର ।

Printed by M. L. Maharana.
CALCUTTA UTKAL PRESS.
8, St. James Square, Bow-Bazar.
1917.

ମୂଲ୍ୟ ୫ • /୬ ପାଇ ।

ସାହାଡ଼ାସୁନ୍ଦରୀ କଥା ।

(ଗୋଟିଏ ଝିଅ ଗୋଟିଏ ମାଉସୀକୁ ଭାତ ଖଟାଇବାରୁ ସେ କହଲା)

ରାଗ—ଚକ୍ରକେଳି ।

ଦୂତୀମାଉସୀ ଲୋ ଦୂତୀମାଉସୀ । କଥାଟିଏ କହ ମୋପାଖେ ବସି ॥
ଯେ କଥା କହନ୍ତ କହଲୋ ଝିଅ । ଅଜକାଲି ସବୁ ନୁହେ ସତ୍ୟ ॥
ସତ ମୁଁ କହନ୍ତ କଥା ଗୋଟିଏ । ଶୁଣିଣ ହସିବେ ଲୋକ କୋଟିଏ ॥
କହୁ ଯେ କଥାକୁ ମିଛ ମଣିବେ । ଦୂତୀ ବଡ ଦରବାରୀ ବୋଲିବେ ॥
ଆଜ୍ଞା ଶୁଣି ଝିଅ ବୋଲଇ ବାଣୀ । କହ ଧୀର ଧୀର ହୋଇବୁ ଶୁଣି ॥
ଏଇ କଥାରୁ ତୁ ନେବୁଲୋ ଭଲ । ମୁଁ ଶୁଣିବ କହ ମୋହର ପାଶ ॥
ଶୁଣ ରୁ ଲୋ ଝିଅ ଦୂତୀ କହଇ । ପୂର୍ବବୃତ୍ତାନ୍ତ କର୍ଣ୍ଣ ମନ ଦେଇ ॥
ସତ କି ମିଛ ବା ଜାଣଇନାହିଁ । ପୂର୍ବେ ଶୁଣିଥିଲି ଏବେ କହଇ ॥
"ଗୋଟିଏ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଏକବେଳର । ଭିକ ଜଳ ଅନ୍ନ ଘୋଟେ ଉଦର
ଅଟଇ ବୁଦ୍ଧି ତ ଅଜ୍ଞାନ୍ତ ତାର । ଏମନ୍ତେ ଦିନ ଗଲା ବହୁ ଦିନ ॥
ଦିନେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ କହଇ । ଆମ୍ଭର ଜୀବ ଯିବାକିଲା ନାହିଁ ॥
ଶୁଣ ଲୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କହିବା କଥା । କେଉଁଥିକି ଜାଣଣ ଆମ୍ଭ ଦେହ ॥
ଶୁଣିଣ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ବୋଲଇ ବାଣୀ । ଶୁଣ ଭଳ ତୁମ୍ଭ ଦେଉଚି ଆଣି ॥
କେତେ ମୁଁ ଏକ କରିବ ଲୋଭ । ଏକଥାଟି ମୋର ଅଟଇ ସତ୍ୟ ॥
ଶୁଣି ବ୍ରାହ୍ମଣ ଖୁସି ହୋଇଲ । କହ ତ କହଇ ଆଣି ଦେବଇଁ ॥
ତହୁଁ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କହଇ ଉତ୍ତର । ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଶାଳକୁ ଯାଅ ମୋର ॥
ଶୁଣି ବ୍ରାହ୍ମଣ ହସ ହସ ହୋଇ । କହ, ଏବ୍ରାହ୍ମଣି ଆଣି ଦେବଇଁ ॥
ତହୁଁ ବାଆ ଏକ ବେତ ବାନ୍ଧିଲ । ଯାଇ ମିଳିଲା ଗୋପାଳୀ ଘରେ ॥
ଜଙ୍ଗଲେ ପଶିଣ ଖୋଜ କାଟଇ । ଏକାବେଳେ କୁମ୍ଭୀର ଆହା ଦେଖଇ ॥
ଖାଇବ ବୋଲି ଆଇଲା ଧାଇଁଣ । କୁମ୍ଭୀରକୁ ଦେଖି ଭୀତ ବ୍ରାହ୍ମଣ ॥
ବୋଲଇ କୁମ୍ଭୀର ତୋତେ ଖାଇବ । ଆଜ ମୋ ତର ସନ୍ତୋଷ କରିବ

ଶୁଣି ବ୍ରାହ୍ମଣ ସଖେଦେ ବୋଲଇ । ତୋଠାରେ ଅଛି ମୋର କରୁଣାର୍ଥ
ଏ ଜାଲରେ କହ ମୋତେ ଖାଇବୁ । ଭୁକ୍ତିହୀନ ମୋର ପଥାଇଁ ନେବୁ ।
ଏବାଣୀ ଶୁଣି କୁମ୍ଭୀର ବୋଲଇ । ମୋ ଯୋଗଣୀଣାଇ ଜାଣୁ ଉଗାର
ଏମନ୍ତେ ତୋତେ ଜଳ ରକ୍ଷଣ । କରିବ ମୋହର ଉଦରପୂର୍ତ୍ତି ॥୨୫
ବୋଲଇ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଶୁଣ କୁମ୍ଭୀର । ଏ ଖାଉଥାଇଲେ ଉମଣ ମୋର
ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତର ଏକ ସନ୍ଧାନ । ଏହି ସାଥେ ଅଛି ଭାର ବୁଝେଣ ॥
ଖାଇ ଜାଣଇ ମୁଁ ଏହି କାରଣ । ଏହୁଲ ତୋର କ ଧର ଆପଣ ॥
ଶୁଣି କୁମ୍ଭୀର ବୋଲଇ ବଚନ । ପୁଣ ହେବେ ଲୁ କରିବୁ ଗ୍ରହଣ ॥
କଥା ହେଲେମୋତେ କରିବୁ ଦାନ ତେବେ କ ଯାଉ ତୋତେ ବ୍ରାହ୍ମଣ
ଏହା ସତ୍ୟ କରି କର ଗମନ । ଶୁଣି ଦ୍ୱିଜ ସତ୍ୟକଲା ତକ୍ଷଣ ॥
ଦ୍ୱିଜ ତିନିବାର ସତ୍ୟ କରିଲା । କୁମ୍ଭୀର ଉହୁଁ ଜଳରେ ବୁଡ଼ିଲା ॥
ଖାଇ ନେଇ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଘରେ ଗଲା । ବ୍ରାହ୍ମଣୀଠାରେ କହି କ କହିଲା ॥
ଏମନ୍ତେ ଦଶମାସ ଦଶଦିନ । ଯା'ନ୍ତେ ହେଲା ଏକ ଶିଶୁ ଜନମ
ଅନେକ ଭାଳ ଶିଶୁ କଢ଼ିଲା । ବ୍ରାହ୍ମଣ ଲୋକରେ ଜନମ୍ପ ହେଲ ॥
ଏମନ୍ତେ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ହେଲା ତାର । ସବେ କହେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପ୍ରିୟାଠାର ॥
ତୋ ତୁହତା ପିତ ମାତୃ ଗରକୁ । ତା ମାତୁଳ କହଇ ଆପଣ ॥
ଶୁଣି ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ଉତ୍ତର ଦେଲା । ନଜମ୍ପକୁ ସତେ ଅପସାର କଲା ॥
ଜାହାପାଇଁ ପ୍ରବେଶ କରାଇ । ବ୍ରାହ୍ମଣଘରେ ଆରଦେଶ ଦେଲ ॥
ଜନ୍ମୁଁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଶିଶୁକୁ ଜାଣେଇ । ଗୁରୁଦଣ୍ଡୀଠାରେ ଶିଖିବା ପାଇ ॥
ପାପୁଲ କୁମ୍ଭୀର ହୋଇଣ ଶୁଦ୍ଧି । ଆଜ ଦନ ସାତ୍ୟ ଗାଉବ ଦେଖି ॥
ତାହାର ମସ୍ତକ ଫୁଲ ପ୍ରମୋଦ । ଦେଖିଶିଶୁ କହେ ବାପ ଆଦେଶ ॥
ଦଶ ଦାଗ ଆଣି ଦେବ ଫୁଲକୁ । ମୋର ଉରଧା କରିଲା ତାହାକୁ ॥
ଶିଶୁ ବାଣୀ ଶୁଣି ବାପ କହଇ । ଆସଲୋ ଗାଉକୁ ଫୁଲ ତୋଳଇ ॥
ଗାଇଲୁ ବଚନ ଶିଶୁ ଶୁଣିଣ । ଥାଇଁଲା ଫୁଲ ଆଣିବା କାରଣ ॥୨୮
ଏମେ ଗାଉରେ ତୋଳ କୁଣ୍ଡାଇଲା । ଫୁଲ ତୁର ତୁର ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ॥
ଶିଶୁ ତୋଳିଏ ଦାଗ ଏକ ଉରତ । ଫୁଲ ଯାଏ ପୁଣି ଉଦେ ଗାଉେଭ ॥

ଦାରକୋଟରେ ଥାଉ ଅନେକ ପକ୍ଷୀ । ହଂସ ଉଡ଼ି ଗଲା ସେମାନଙ୍କ ଛାଡ଼ି ।
ଅଟ୍ଟିକ ଖାଇଲେ ଲୁବଣ ଦେଲା । ଚୂନ ସୁର' ହୋଇ ସୁଝିଲା ॥
ଏପ୍ରକାର ଅଦ୍ଭୁତ ଘଟଣ । ଦେଖି କହେ ହଂସ କାଗ ଆଗେଣ
ହଂସ — 'ଆଦ୍ଧିକ ଖାଇଲୁ ଗଲଣେ କାଗ ଚୁନ ପୁର ' ପାଉଛୁ ।
କାଗ — ମୁଁ ତର ଭଉତ କହୁଛେ ହଂସ ତୋ ମାତା ଖାଉତ ପାଉଛୁ ॥
ହଂସ — ଅମ୍ଳକ ଖାଇଲୁ ଗଲଣେ କାଗ ଚୁନ ପୁର' ପାଉଛୁ ।
କାଗ — ମୁଁ ତର ଭଉତ କହୁଛେ ହଂସ ତୋ ମା ଖାଉତ ପାଉଛୁ ॥
ହଂସ — ଲାଉକଖାଇଲୁ ଗଲଣେ କାଗ ଚୁନି ପୁର ' ପାଉଛୁ ।
କାଗ — ମୁଁ ତର ଭଉତ କହୁଛେ ହଂସ ତୋ ମାତା ଖାଉତ ପାଉଛୁ ॥
ହଂସ — ଘଳାବ ଖାଇଲୁ ଗଲଣେ କାଗ ଚୁନ ପୁର' ପାଉଛୁ ।
କାଗ — ମୁଁ ତର ଭଉତ କହୁଛେ ହଂସ ତୋ ମାତା ଖାଉତ ପାଉଛୁ ॥
ଶୁଣି ହଂସ କହେ କାଗକୁ ଭାଇ । ଚୂନ କମେ କମେ ପୁରେ ଲଗାଇ ।
କାଗ ବୋଲେ ଅଣ ଦୁଇକୁ ଯାଇ । କମେ ହଂସ ଅଗ୍ରଗତ ହୁଅଇ ॥
ଗୋଲାବ ଖାଇଲେ ଛଡ଼ା ହୋଇଲା । ଲୁଗ୍ରୀବ ତାହାକୁ ବୁଝାଇ ଦେଲା ।
ହଂସ ବୁଝିଲା କାଗ ଦେଖିଣ । ଦ୍ଵାରେ ଭଉଲ ପୁହକୁ ଗମନ ॥
ହଂସର ଭଗ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ସୁନ୍ଦର । ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଲା ଲୁଗ୍ରୀବ
କରାଇ ମୋହର ନାହିଁ ସନ୍ତାନ । ଏହୁ କନ୍ୟାକୁ କରିବ ପାଳନ ॥
ଏମନ୍ତ କରାଇ ହଂସକୁ ନେଇ । ଭକ୍ତିରେ ରଖି ପୋଷଣ କରଇ ॥
ଏମନ୍ତେ ଗଲା ଭର୍ତ୍ତ ଭଣ୍ଡ ଦନ । ହଂସର ଦ୍ଵାଦଶ ଭଉତ ପୂର୍ଣ୍ଣ ॥
ଲୁଗ୍ରୀବ ଦଶଇ ନେଇ ଅନ୍ଧାର । ହଂସ ପାଉଣ ଆଏ ଅନ୍ତର ॥
ଲୁଦଲକ ଗର୍ଭ ହୋଇ ତାହାର । ଭଗ୍ୟବନ୍ତ ପାରେ ଲାଭ ମଧ୍ୟର ॥
ଦଶକରେ ଯେ ଏକ୍ଳା ଭଗାଇଲା । ଲୁଗ୍ରୀବିଆଶେ ନେ ମୋଟେଇ ଛାଡ଼ନ୍ତ
ଦୁନ୍ଦୁଭି ଲାଗେ ସିଦ୍ଧ ପାଇଣ । ତାହାରେ ଭରେ ସିଦ୍ଧ ପଳାଇଣ ॥
ଏମନ୍ତ ମନରେ ଭଉ ଭଗାଇ । ଭଗ୍ୟବନ୍ତ ପାଇଁ ହୋଇଥାହାର ॥
ଗର୍ଭ ତାହାର ଭଗ୍ରରେ ମିଳିଲା । ଓଦାଲଗ୍ନ ପିଣ୍ଡି ତଳାଇ ଗଲା ॥
ହୋଇ ଅନ୍ଧକାର ଅଛି ହୋଇଣ । ଦଶକୁଳ କନ୍ୟା ବସ୍ତ୍ର ପାଇଣ ॥
ଯାଇଁ ଯାଉଁ ଏକ ପାହାଡ଼ ଘର । ଦେଖିଣ ଆପଣ ଶରୀର ଭର ॥

ତାହାଙ୍କରେ ଯାଉଁ ଥିବେ କେମନ୍ତ । ସଙ୍ଗ ରଙ୍ଗ ଯାହା ରୂପ ଗୁଣ ॥
ବୁଝ କେମନ୍ତ, ତୁମ୍ଭେ ମଧ୍ୟରେ । ମୁଁ ଉଭିଲେ କେହୁ ଗର୍ବ ପ୍ରକାରେ
ଶୁଣି ସେ ଦୂତ କେମନ୍ତ ହେଲା । ବ୍ରାହ୍ମଣ କନ୍ୟା ତୁମ୍ଭେ ଉଭିଲା ॥
କ୍ରମେ କ୍ରମେ ଦମୟନ୍ତୀ ପ୍ରଭାତ । କାହିଁ ବ୍ରାହ୍ମଣ କନ୍ୟା ସମସ୍ତ ॥
ରାଜ୍ୟ ଦଶ ଦମୟନ୍ତୀ ପାଇଲ । ଗ୍ରହି ସେ ତୁଷ୍ଟରେ ଯାଇ ବସିଲ ॥
ଏମନ୍ତେ ହେଲା ଶୋଳ ବର୍ଷଣ୍ଡ । ଶୁଣିଲା ହଂସ ଅପୂର୍ବ ଭଟକ ॥
ବ୍ରାହ୍ମଣ କନ୍ୟା ନବଯୁବା ହେଲା । ତହିଁ ସୁନ୍ଦ ବର ଚୂଡ଼ ଦକ୍ଷୀ ॥
ସେ ଦମ କନ୍ୟା ଦମୟନ୍ତୀ ପାଇ । କେଉଁ ଶୁଭ [illegible] ସୁନ୍ଦରୀ ॥
ଏକାଳେ ଶୁଣ ବଇଭ ସଙ୍ଗ । ଅପୂର୍ବ ଯାଏ ଯାଜ ବଚନ ॥
ଜନ୍ମ ରୂପ ଦୃଷ୍ଟି କର ଦର୍ଶନ । ଲାଗେ [illegible] ଲଭବ ॥
କ୍ରମେ କ୍ରମେ ହୋଇଣ ଅଷ୍ଟମ । ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା କନ୍ୟା [illegible] ॥
କେତକୀ [illegible] ଲଭିଲ ତା ବର୍ଣ୍ଣ । କେଶ ତାହାର [illegible] ସମ ॥
ନାସିକା ତାର ତିଳ ଫୁଲ ଜିଣି । [illegible] ତାର କର୍ଣ୍ଣ ଶୁଣି ॥
କୁରଙ୍ଗ [illegible] ସମ ନୟନ । [illegible] ତାର [illegible] ॥
ଯାଉଁର [illegible] ଲଭବ । ଅଧର ତାର [illegible] ସମ ॥
ମୃଣାଳ [illegible] ଶୋଭଇ [illegible] । [illegible] ॥
ସିଂହ କଟୀ ସମ କଟୀ ତାହାର । [illegible] ମଣ୍ଡ କରିବର ॥
ଏମନ୍ତ ରୂପ ଦେଖି ରାଜପୁତ୍ର । [illegible] ହୋଇ [illegible] ॥
ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କୁ ଦେଖି ସୁନ୍ଦରୀ । [illegible] ଉଭିଲା [illegible] ॥
ଦେଖାଇବ [illegible] ଭାବିଲା । ମୋ [illegible] କେ ଦେଖଇ ।
ଏ ଯାଉଣ [illegible] । [illegible] ॥
କାହାକୁ କହି ନ [illegible] । [illegible] ।
ଏମନ୍ତେ ପ୍ରବେଶ [illegible] । [illegible] ॥
ଏ [illegible] । [illegible] ॥
ଏମନ୍ତେ ଶୁଣ ବଇଭ ସଙ୍ଗ । ରାଣୀଙ୍କ [illegible] ।
[illegible] । [illegible]
[illegible] । [illegible] ॥

ଫିଟିଲା କବାଟ ପରେ ଦେଖିଣ । ମସ୍ତକୁ ଅଳ୍ପ ଏହ ସଂଶ ॥
କବାଟ ଫିଟନ୍ତେ ରାଣୀ ପଶିଲେ । ଶୁକଙ୍କୁ ସ୍ପର୍ଶିଲେ କୋଳ ଧଇଲେ ॥
ପୁଣି ପୁତ୍ରକ ଦେଇଣ ମସ୍ତରେ । ଘାସନ୍ତି ଶୁକଙ୍କୁ ସନ୍ଧ୍ୟବସ୍ତ୍ରେ ॥
ହେ ବାବୁ ଭାଙ୍ଗିଲି ସର୍ବସ୍ୱ ଧନ । କେଉଁ ଲୋଭାଗାରେ କଲୁ ଶୟନ ।
କେଉଁଠି ତୋହର ଏପରି ଭବନ । କହ ଶୁଣ ବାପୁ ଅଛ ମଉନ ॥
କାହିଁ ନ ବୋଲ କହୁନ୍ତୁ ଲେ ଧନ । ତୋତେ ଭାଙ୍ଗି ଦେଇ ଅକୁଳପ୍ରାଣ
ହେଲା କହୁଥାଅ ହେ ବାପୁ ଜବ । ଅହହା ତୋତେ ନ ଅପୁତ୍ର ହୋଇ
କହ ଶୁକ ହେଲା ଭୂମି ଏପର । ମାତାବାଣୀ ଶୁଣି କହେ ବଚନ ॥
ଶୋଷିବ ପାଳିଲା ବୃଦ୍ଧପତର । ଭାବୁ ମୋତେ ହେଲା ଦଶ ପହର
ଦେହ କୃଶ ଗଲ ହଲା ନ ଦେବ । ତେବେ ମୋହର ପ୍ରାଣ ନ ରହିବ
ଶୁଣି ମାତାଏ ବୋଲନ୍ତି ଏପର । ଭୂମ୍ୱେ ଯଲା ଅଂ ରାଜନନ୍ଦନ ।
ତାଙ୍କ 'ଗଡ଼' ରାଜକନ୍ୟା ଦେଖିଣ । ହେଲା ହେବ କୁହି ରାଜନନ୍ଦନ ॥
ଏହା ଶୁଣି ବୋଲେ ନୃପତି ଶୁକ । ସେ କୃଷ ହେଲା ମୁଁ ହୋଇବ ହତ
ଶୁଣିଣ ପ୍ରଜନ ବଡ଼ିମ୍ବୃ ହେଲେ । କଲାଦେବ ତନ୍ତୁ ରାଣୀ କହିଲେ ।
ଶୁଣି କୃପାଶୁକ୍ତ ଅନନ୍ତ ମନ । ଶୀରାଜବଦ୍ଧୃକ ହେଲା ବୋଲନ ॥
ରାଣୀ ପାଇଣ ରାଜାନ୍ କହିଲେ । ଶୁଣିଣ ନୃପତି ବଡ଼ିମ୍ବ ହେଲେ ॥
ତହିଁ ବୁଝି ତନ୍ତୁ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ । ତାହାଣି ସେଦୃଶ କାହିଁ ଅଣିଲେ ॥
ଦେଖାଇଣ କହେ ଲଗ୍ନ ଲକ୍ଷଣ । ନନ୍ଦନଙ୍କୁ କନ୍ୟା କରିଲେ ଦାନ ॥
ତହିଁ ମଙ୍ଗଳ ହୋମ ସମାପନ । ମଧୁସ୍ନାନକୁ ହେଲୁ ରଙ୍ଗ ॥
ଘାଟେ ଦେବନ ଅନନ୍ତ ହୋଇଲା । କନ୍ୟା ଲାଗିଣ ଜାଗାର ନେଇଲା
ଲ୍ୱାଲ ବୃନ୍ଦନ୍ତେ ସର୍ବେ ଉଠିଲେ । ମଧୁ ଶଯ୍ୟା ଦ୍ୱାରେ ଯାଇ ମିଳିଲେ
କନ୍ୟାକୁ ନ ଦେଖି କର୍ମ ମହେଳ । ଭଲେ ସକଳ ସେଯାଗାର ପାରେ
ଏମନ୍ତେ ତର୍କ ସଭା ଛଡ଼ିବନ । ତର ଆସେ ମିଳେ କନ୍ୟା ପାଉଣ
ଅର୍ଦ୍ଧରଜନୀରେ ହୋଇ ବାହାର । ଯୋଇଲା ବାଡ଼ ନନ୍ଦନ ପାଖର ॥
ଦେଖାଇଲେ ନୃପତି ନନ୍ଦନ । ନାନାପ୍ରକାରେ ହେଲେ ଶମଗ୍ର ।
ଏମନ୍ତେ ରଜନୀ ପ୍ରଭାତ ହେଲା । ଭାନୁଙ୍କ କିରଣ କୁଞ୍ଜରେ ପଶିଲା ।

ଏ ରୂପେ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ବୁଦ୍ଧି ବାହାରି । ପ୍ରବେଶ ହୁଅନ୍ତି ଶତ୍ରୁଙ୍କ ପୁର ॥
ଏମନ୍ତେ ହେଲା ଯତ ଭେଟେ ଧନ । ଲାଜମୁଖ ଯିବେ ମୋର ଜନ୍ମ ॥
କର୍ଣ୍ଣ ଯେ ଏପରି ଲାଜଲୁଚଣ । ଅନ୍ତରେ ଜାଣିବ ତାର ବିଧାନ ॥
ଏମନ୍ତ ମନରେ କରି ବିଚାର । ଅଙ୍ଗ ରଚିଲା ହେଲ ଉଦ୍ଧାରକ ॥
ଶତ୍ରୁଙ୍କ ପୁର ଦଳା ସମ୍ମୁଖ । ଜଳଧି ବୃଷ୍ଟି ବାହାରିଲା ଉପର ॥
ନାନା ଆକାଶରେ ମାଡିଲେ ବୁନ୍ଦେ । ଏକାଳେ ଜଳଧି ହୁଅନ୍ତି ଉଭାସ
ସ୍ତ୍ରୀ ଶତ୍ରୁକାଳେ ଶଙ୍ଖ ଉଠିଲା । ସେ ବୃଷ ଦୋହିଲ ଗୋଡଣ୍ଡେଦେଲ
ସୁଅ ଉଭ ଅଙ୍ଗି ଲାଗି ଉଠିଲା । ଛାଳ ଗୋଡ଼ା ଯାଉଅଛି ଦେଖିଲା
ଦେଖି ଜଳେ ସ୍ୱାମୀ ପର୍ବତାଗିଲ । ଲାଜଗିରି ମୋର ଗୋଡଣ୍ଡେଦେଲ
ଗର୍ବ ଅଭିଶାପ ଥିଲ ଏଥର । କର୍ଣ୍ଣର ତାହାକୁ ଜଳ ଜଳନ ।୧୬୧
ଗର୍ଭୀ ତାଙ୍କ ଶୁଣି ନୃପତି ଜଳା । ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ତାକୁ ପ୍ରବୋଧକଲା
ଏମନ୍ତେ ରଜନୀ ହେଲା ପ୍ରଭାତ । ଜନ୍ମକୁ ଦେଖି ସର୍ବେ ଆନନ୍ଦିତ ॥
ଶୁଣରେ ସଖା ତହୁଁ ଉତ୍ତର । ଶୁଣ ଲୋ ସୁଖ ଅଙ୍ଗ ଜନନ ॥
ଜଳେ ରାଜପୁତ୍ର ଦଣ୍ଡରେ ମନେ । ସିନ୍ଧୁ ପ୍ରବେଶ ଜନମ କାରଣେ ॥
ସମସ୍ତଙ୍କ କଥା ସିନ୍ଧୁ ପ୍ରବେଶ । ତଡାର ଜନନୀ ପାଶେ ପ୍ରବେଶ ॥
ଧୀର ଧୀର ହୋଇ ବୋଲଇ ବାଣୀ । ଶୁଣ ମୋହର କଥା ଗୋ ଜନନୀ ॥

''ଭୁଲନ୍ତୁ ଜନନୀ ବୋଲଇ
ଯାଏ ଯାହାରା ଭାତ ଦେଇ । ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ଭୁଲର କଥାକୁ ନର୍ଦ୍ଧ ଗୋଲଣିକୁ
ଆଧୋଇ ଭାତ ବ ଦେବଡ । ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
କେଶ ଅଦ୍ଭୁତ ଜାତଅ ଯାଜବ
ଝାଡିରେ ବସାଇ ଦେବଡ । ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ହୋଇ ଯେ ସୁଜ ପ୍ରାଣଧନ ।
ଭାତ ବ ଦେବ ଦେଇ ଯାଏ ॥ ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ଭୁଲନ୍ତୁ ଲାଗିଲା ମୋହର ଉମଣ
ଦୂରଦେଶ ଯାଉଅଛି । ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ

ଏହୁଗାଉଁ ଲୁଗୁଡ଼ଉଣ ଜନମଲେ •
ଜନମି ମୁଁ ଦେଇ ଅଛଇ । ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ଅନ୍ତର ଜେବେ ନ ଭଜବ
ଲୁଗ୍ଦ ଜଗନ୍ନାଥ ଗାଇବ । ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ଏମନ୍ତେ ଲକ୍ଷିବ ଦେଖି ନ ପାରିବେ
ଗେଡ଼େ ଲଦ ଦଶାଗାଉଡ଼ । ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ସେ ଦୋଷ ଜରବ, ମାର୍କିଣା ଜରଣ
ଯା ମାସିକ ଭାଡ଼ା ନେବଇ ॥ ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ଅନ୍ଧାରେ ଲୁଗ୍ଦ ପ୍ରସାରେ
ମିଳଇ ଏ ପୁରୁଣାପାରେ ॥ ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ମୋହର ବଚନ, ଅଛ ଗୋ ଲୁଗୁଙ୍କୁ
ଅନ୍ୟ ଭାଙ୍କୁ ନ ମଣିବଇ ॥ ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ଆଜ୍ଞାଧାରଜର ଯିବଟ୍ଟ ବଡ଼େଶେ
ରଚ୍ଛା ବଳବଳୀ ହେଉଅଛ ॥ ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ସାଧାଳ ଦରଗୁ ବଦାକୁ ବେଳ । ଲକ୍ଷ୍ମୀପାଖରେ ମିଳନ୍ତୁ ଭଗିନୀ ॥
ବେଳଦୋଷି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଅଟେ ଭାହାର । ମନୁଷ୍ୟ, ଲୁଚେଇ ନାମ ଭାଙ୍କର ॥
ଭାଗାଳ ପକ୍ଷିତ୍ୟ ପ୍ରବେଶ ହୋଇ । ଧୂଳ, ଘୋର ବାଣୀ ବୋଲଇ ॥
ଲୁଗୁଙ୍କୁ ବୋଲଇ ମନୁଷ୍ୟ ।
(ଲୁଗୁଗାଉଁ) ଅଣିବ ମୁଁ କୃଷ୍ଣ ପାନ୍ଥୁଆ ॥ ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ଯାହାରା ଲକ୍ଷିବ ଲୁଗୁଙ୍କୁ
ମୁଁ ଯାଉଛି ଦୂର ଦେଶକୁ । ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ଭାବ ତା ସଙ୍ଗେ ନ କରିବ
ଘର ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଗ୍ରାମ୍ଯ ମଣିବ ॥ ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ସବ କହୁ ହେଉ (ସେ) ଜରବ
ପରପୁରୁଷ ତାହା ଶମିବ ॥ ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ମୁଁ ଯାଉଛି ଦୂରଦେଶକୁ ଗୋ ଲୁଚ୍ଛେ
ଅନ୍ୟଜନେ ନ ମଣିବ । ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ

ମନୁଷ୍ୟ ଦେହକୁ ବୋଧ୍ୟ ହୋଇ । ବୁଝିଲ ଅନ୍ତରେ ପ୍ରବେଶ ସାର ॥
ବୋଇଲ ସ୍ୱର୍ଗରେ ଶାନ୍ତ ବଚନ । ଶୁଣିଲେ ହିଅ ଅଙ୍କୁର୍ଦ୍ଧ ଜନନ ॥
ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ବୋଲଇ ବୁଝିଲ ।
(ଭୂଦୃଶାଦି) ଆସିବ ମୁଁ ଶୁଣାଇଦେଲ ॥ ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ଯାହାକା ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଲାଗିଲ ।
ଉଦ୍ଦେଶକୁ ମୋ ଇଚ୍ଛା ହେଲା ॥ ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ସେ ଜଳ ଦକ୍ଷିଣାଳୀ ଅଟଇ ।
ଜଗିବାକୁ ମିଳନ୍ତି ସାଧୋଇ ॥ ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ତାଙ୍କ ଭଲ ପ୍ରାପ୍ତ ନ ମଣି ।
ଜଣକ ଯଜଳ ଓହ୍ଲାଣି ॥ ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ଏଥିର ମୋହର ଜନନୀ
ତୁମ୍ଭ ଭଲପାରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ତାଙ୍କୁ
ଯାଉଛି ମୁଁ ଦୂର ଦେଶକୁ । ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ଦେବ ଲକ୍ଷ୍ମୀଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ । ଭଜନ ଦେହରେ ପ୍ରବେଶ ପୁଣି ॥
ଖାନ୍ଦବକେ ବସି ସ୍ତୁତିସହିତ । ଜଗଇ ଜଗତ ଯୋଗେଶ ଜଳ ॥
'ତୁମ୍ଭଙ୍କ ଜନକ ବୋଲଇ ।
ଯାଉଛି ଜାଗି ଛାଡ଼ ଦେଇ ॥ ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ତୁମ୍ଭ ବନ୍ଧୁ ଜଳ ବଦୋଳୀ ।
ଲାଗଇବା ଜା'ସଙ୍ଗେ ଜଳ ॥ ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ଅନନ୍ତେ ଶାଳଶ ଜଗନ୍ତ ତାହାଙ୍କ
ତାଙ୍କ ଦୋଷ ମାର୍ଜନା କରି । ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ଜଳ ବୃକ୍ଷ ସ୍ଥାବର ଯେତେ ।
ତେବେ ଜାଲେ ମୋର ଜଗତ ॥ ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ଏତିକ ପ୍ରାର୍ଥନା ମୋହର ।
ଯାଉଅଛି ମୁଁ ବହୁ ଦୂର ॥ ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ଜର ଅଜ୍ଞାବାନ ବୃକ୍ଷ ହୋଇଣ
ଆସିବ ଅଳ୍ପଦିନ ପର । ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ

ଯଉଣ ଘରକୁ ଯିବାକୁ ହୋଇ । ପ୍ରବେଶ ହେଲ ଅନ୍ତଃପୁରେ ଯାଇ ।
ଅତଃ ନାରୀମାନଙ୍କୁ ଧରି ହୋଇ । ଉତ୍ସବ କରେ ବଡ଼ଲ ହୃଦଇ ॥

ଶୁଣ ପ୍ରାଣ ସହଚରୀଗଣ ।
ବଢ଼ୁଛି ବଦେଶ ଗମନ ॥ ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ଯାହାରା ଲୁଗୁଳୁ ଲଭିଲ ।
ବାରଅଙ୍କୁ ଧନ୍ୟ ବୋଲଲ ॥ „
ଜଗିଲୁ ଯୌବନ ନ ସାଧ ଯାଉଥାଇ

(ଲୁଗୁଳୁ) ଅନଃ କରବାକୁ ହେଲ । ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କଠାରୁ ଯିବାକୁ ହୋଇ । ଯାହାକାକୁ ପଢ଼ିଁ ବାଣୀ ବୋଲଇ ॥

ଯାହାରା ଲୁଗୁଙ୍କ ବୋଲଇ ।
ଜଗିଲୁ ନ ଯିବ ଯାଉଥାଇ ॥ ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ବାରିଆଣ୍ଡା ଅରଣ୍ୟ ବନ୍ଧୋଳ
ନେଇ ଗୋ ହାତରେ କଥାଇ ॥ ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ

ବାଉଶବରଷଅନ୍ତେ ପୁର ଘୋଷାଉଛି ଲଣ୍ଡା ହେଲେ ସ୍ନାନ କରବ ।
ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ ॥
ବାଉଦବରଷଅନ୍ତେ ଲୁଚ ଘୋଷାଉଛି ଲଢ଼ାହେଲେ ଜଳ ପିଉବ ।
ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ ॥
ବାରବରଷଅନ୍ତେ ଗୁରଆ ରଖିଛି ଗୁର୍ବେ ଉଲସିଆ ଖାଇବ ।
ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ ॥
ବାର ବରଷଅନ୍ତେ ଚନ୍ଦ୍ର ଚମ୍ପାଉଛି ଉଣ୍ଡହେଲେ ଲୁଗା ପିନ୍ଧିବ ।
ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ ॥
ବାରବରଷଅନ୍ତେ ସୁନାରୀ ରଖିଛି ଅଳଙ୍କାର ପିନ୍ଧି ଯାଇବ ।
ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ ॥
ବାରବରଷଅନ୍ତେ ଡଂଘର ରଖିଛି ଆନନ୍ଦେ ମୁଦ୍ରିକା ଦେଖିବ ।
ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ ॥
ବାରବରଷଅନ୍ତେ ଛାମିନ ରଖିଛି ଉଣାହେଲେ ଶାଗ ଖାଇବ ।
ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ ॥

ଭାରତଭୂଇଁରେ ଜନମ ଲଭିଛୁ ଭଲ ହେବେ ଜଣ ଯେତେ ।
ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ ।
ଭାରତଭୂଇଁରେ ତେଲ ଘଷାଉଛୁ ଭଲରେ ତେଲ ଲଗାଇବ ।
ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ ।।
ସମସ୍ତ ପଦାର୍ଥ ଗଞ୍ଜାଇ ଲଭିଛୁ ଯାହା ଭଲ ତାହା କରିବ ।
ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ ।।

ସମସ୍ତଙ୍କୁ କହୁ ତଦାପୁ ତେଣୁ । ତାହାଙ୍କଠାରେ ସବୁ ଯେ ଉତ୍ତରଣି ।।
କହୁଥିଲେ ଅନ୍ୟ ଦେଶେ ମିଳନ୍ତି । ଏମନ୍ତେ ତହିଁ ଦେଶେ ହବ ଭଲ ।୧୪୬।
ଏବେ ପାହାଡ଼ା ଧାଇଁ ଯୁଝ ବହି । ଝୁର ? ହୋଇ ଗାଈ ବୋଲଇ ।।

ତୋତେ ମୁଁ ବୋଲଇ ପାଖକା ।
ଜୋଦକା ମୋର ନାହିଁ ଖାଗ ।। ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ମୁଁ ଜଳ କଷ୍ଟରେ ରହିଛି ।
କିଲା ଲୁଗା ଗଣ୍ଡେ ପିନ୍ଧିଛି ।। ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ଭାତେ କଂସାକଲା ହେଉଛି ।
ଅମୁହାଁ ଦେଉଳେ ବସିଛି ।। ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ମୁଣ୍ଡର ଜଗିଲି ଝୋଇଲା ।
ଶୁଖାବେଢ଼େ କାଳ ଗଲା ।। ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ଏଥିର ଦେଶରୀ, ଜଗିଛ ଗୋ ପ୍ରଶ୍ନ
ଦେଶିଲୁ ସିଦ ଭଲ ହେଲୁ । ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ

ବାପୀ ଘୂଣିଙ୍କୁ ପଣ ଜଣାଇଲେ । ଶୁଣିଣ ଘୂଣୀ ଅସନ୍ତୋଷ ହେବେ ।।
ଏମନ୍ତେ ଯୁଗେନ୍ଦ୍ର ବାପୀ ଜଣାନ୍ତି । ଘୂଣୀ ଭିତର ତହିଁରେ ଗ ବାଣ୍ଡି ।।
ପାହାଡ଼ା ଏବେ ଖାଇଲୁ ଦୁହେଁ । ଝୁର ? ହୋଇ ବୋଲେ ବଡ଼ର ।।

ଖାଲୁ ଗୋ କଳୁଙ୍କୁ ବୋଲଇ ।
ଦେଶିଲୁ ମୁଁ ସିଦ ଖାଇଥାଇ ।। ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ମୁଣ୍ଡର ଜଗିଲି ଝୋଇଲା
ଦେହରେ ଛିଣ୍ଡା ଲୁଗା ।। ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ

ତବ ଆଶୀର୍ବାଦ ବଳର ତୋରଣ
ମୋତେ ଏହା ବଧୂ କରାଇ ।   ବୋଲେ ହୂଁ ଗୋ
ପଦ୍ମାବତୀ ବାକ୍ୟ କରଣେ ଶ୍ରବଣ । ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣୀ ସଖିରେ କହନ୍ତି ବଚନ ॥
ପଦ୍ମାବତୀ ଭୂପଙ୍କୁ ବୋଲଇ ।
ଭଗିନୀକୁ ନ ଯାଅ ସାଧୋଇ ॥   ବୋଲେ ହୂଁ ଗୋ
ଶାନ୍ତ ଗଳରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ।
କରନ୍ତି ଗୋ ସୁଲୋଚନୀ ॥   ବୋଲେ ହୂଁ ଗୋ
ଦର୍ଶନରେ ସ୍ନାନ ତବ ଯାଇ ।
ବୋଷ୍ଟରେ କୂପରେ କରଣାଇ ସ୍ନାନ
ନ ଯାଅ ଭଗିନୀକୁ ସାଧୋଇ ।   ବୋଲେ ହୂଁ ଗୋ
ସାଧୁଙ୍କ ବଚନ ଶୁଣି ଏଥେନ । ପଦ୍ମାବତୀ ଉତ୍ତର କରଇ ଦାନ ।୧୦।
ସୁବର୍ଣ୍ଣା ତବ ଗୋଲାପ
ମୋତେବି ଏହିକୁ ଲାଗିଥା   ବୋଲେ ହୂଁ ଗୋ
କୂପ ତବ ହେଲ ସଙ୍ଗ
ମୋ ଦେହ ହୋଇଲା ଲାଗଥା   ବୋଲେ ହୂଁ ଗୋ
ଭଗିନୀକୁ ମୁଁ ସିନା ସାଧୋଇ
ତବ ଆଶୀର୍ବାଦ ବଳର ତୋରଣ
ଏତେକ ପ୍ରାର୍ଥନା କରଇ   ବୋଲେ ହୂଁ ଗୋ
ଏହା ଶୁଣି ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣୀ ବଚନ ବୋଲଇ । କହନ୍ତି ଉତ୍ତର ବଧୂକୁ ଧୂର୍ତ୍ତ ॥
ଭୂପଙ୍କୁ ପଦ୍ମାବତୀ ବୋଲଇ
ନ ସିନା ଭଗିନୀକୁ ସାଧୋଇ   ବୋଲେ ହୂଁ ଗୋ
ଭୂପ ସ୍ୱାମୀ ମନା କରଣ
କରିଲେ ବଚନ ପାଳନ   ବୋଲେ ହୂଁ ଗୋ
ଜାଣଣ କରେଁ ଏହିଥାଇଁ
ହାତେଣା ରଙ୍ଗା ଯେ ଅଭୟ ବୁଣ୍ଡ
ଦେବ ସ୍ନାନରେ ଗୋ କରାଇ   ବୋଲେ ହୂଁ ଗୋ
ପଶା ଦୂରେଁ ଖେଳନା ଲାଗେ

ଏହୁ ଅଶ୍ଚ କର ଥିଲେ   ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ସେ ହାରବ ସେ ଭା ମାଗିବୁ
ଦେବ ସମର୍ପିଣ ଅନ୍ୟକୁ   "   "
ତୋ ଅଚ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ହାରବେ
ଭୂମିକୁ ହାତଆ ପୂଜାକୁ ନ ଦେଇ
ମାହାରେ ଦେବେଶକୁ ଗଲେ   ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ
ଏଥିପାଇଁ କଲେ କାରଣ
ଏହଠାରେ କର ସ୍ନାହାନ   "   "
ବାହିଏ ବେଢେ ଜଳ ଆଣି
କହନ୍ତି ତୋ ସୁରମଣି   "   "
କଦୀକୁ ନ ଛିଦ ଗାଧୋଇ   "   "
ହାତଆ ପୂଜା ସେ ଅଚଳସ୍ନୁ ଦୂର
କେବ ହାତରେ ତୋ ବଶାଇ   ବୋଲେ ହୁଁ ଗୋ

ଶାସ୍ତ୍ରଙ୍କର ବାଣୀ ଶୁଣି ଏପର । ଜାହ୍ନବୀ ଉଭୟା ସ୍ନାନେ ମଗନ ॥
ଅଭ ଦଳଇ ଗୁଣନ୍ତେ ତରୁଣୀ । ଉଦ୍ଧ୍ୱ ଦ୍ୱାରରେ ଆଜ୍ଞା ଦେବେସ୍ୱର୍ଣ୍ଣୀ
ଦାସୀମାନେ ସ୍ନାନ ଦ୍ରବ୍ୟ ଘେନଣ । ନବଦ୍ୱାରରେ କରନ୍ତେ ଗମନ ॥
କଣର ଶାସ୍ତ୍ର କଥା ଏକ ପରେ । ଶିରୋ ଦେହରେ ଭଲରେ ଦେଲେ
କଦୀରେ ମିଳଣ କରନ୍ତେ ସ୍ନାନ । ଏମନ୍ତେ ଶୁଣ ବର୍ଣ୍ଣିବ ବାଣ ।୧୦୯
କଳାର ବେଢକୁ ଗୋହିଏ କାଳ । ଉପୁଜଯାନ୍ତେ ସେ ହୋଇ ଚଳଇ ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପଲୁଆ ମଧ୍ୟରେ ଥୋଇ । କଦୀରେ ଭାସାକୁ ଦେଲ ଉପାଇ
ହାତୀଆ ପୂଜା ଅପର ପାଟରେ । ଜଳ ଛିଆଏ ବୃନ୍ଦିକୁ ଦୂର୍ଗରେ ॥
ଶୁଣରେ ପଲୁଆ ଲୁଚିଲ ଯାଇ । ହାତୀ ଭୋଳ ହଙ୍ଗକୁ ଦଶର ॥
ହଙ୍ଗର ପଲୁଅ ଯୋଇ ଦେଖିଲେ । ଦେଖି ଲୁଚଇ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଲେ ।
ଦଣ୍ଡରେ ଏହାର କେଣ ଏପର । ଦ୍ରୁମ ନ ଦେଇବ ବା କେତେ ଗୋରଡ
ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ହାଗିକୁ ଉଠାଇ ପଲ୍ଲବ । ମିଳଲ୍ ଯାଉଣ ଦେହ ପାଟର ॥
ହାତୀଆ ପୂଜାକୁ ଦୂରୁ ଦେଖିଣ । ଶାସ୍ତ୍ର କଣଠ କଲେ ପ୍ରଣାମ ॥
କାନ୍ତ ଏକା କନ୍ନ କରଇ ସ୍ନାନ । କଦଡ ବା ଦୁଃଖ କଲ୍ ବର୍ଣ୍ଣନ ॥

ଉଦୟ ଦୁଃଖ ଦେଖି ହୋଇ ଅଜ୍ଞାନ । ସୁନ୍ଦରେ ଆପଣାକୁ କହେ ବଚନ ॥

ପୁଅ—ଦର୍ପଣରେ ଲୋଚନ ଦେଇ ଶୁଣାଇଲେ

'ଭଜଯାଃ ମୁଖ ଦଶ' ଏମ ଯାଜାଜା । ଯୋଗ ।

ଯାଜାଜା—ଭଜଯାଃ ମୁଖ ଦଶ ଦେବ ମୁଁ ମୋ ଅଙ୍ଗ ଅଲଙ୍କାର ଧନ ଦେ

ଭଉଛ ।

ପୁ—ଅଳଙ୍କାର ନେଇ କଣ ମୁଁ କରିବ ଭଜଯାଃ ମୁଖ ଦଶ ଲୋ ।

ଯା—ଭଜଯାଃ ମୁଖ ଭର ମୁଁ ଦେବ ମୋ ଭଣ୍ଡାରୁ ଏକ ଜଣ ଦେ ।

ପୁ—ତୋ ଭଣ୍ଡ ନେଇ କଣ ମୁଁ କରିବ ଭଜଯାଃ ମୁଖ ଦଶ ।

ଯା—ଭଜଯାଃ ମୁଖ ଭର ମୁଁ ଦେବ ମୋ ଶାଶୁ ଶ୍ୱଶୁରଙ୍କୁ ଦଶ ।

ପୁ—ତୋ ଶାଶୁ ଶ୍ୱଶୁର ନେଇ କି କରିବ ଭଜଯାଃ ମୁଖ ଦଶ ।

ଯା—ଭଜଯାଃ ମୁଖ ଭର ମୁଁ ଦେବ ଶ୍ୱଶୁର ପୁତ୍ରଙ୍କୁ ଦଶ ।

ପୁ—ଆହାକୁ ନେଇ ମୁଁ କ ଅବା କରିବ ଭଜଯାଃ ମୁଖ ଦଶ ।

ଯା—ଭଜଯାଃ ମୁଖ ଭର ମୁଁ ଦେବଇଁ ମୋତେ ପାଉଲେ ଦେ ଜଣ

ଦେ ଉଚ୍ଛ ।

ଏମନ୍ତ ବାଣୀ ଭଜାଏ ଶୁଣିଣ । ପୁତ୍ର ହୋଇଣ ଦୁଇବ ମନ ॥୧୭॥

ଦୁଇ ଅଙ୍ଗ ଭାଙ୍ଗ ଉଁଶାପ ନେଇ । ପାଦେ ବଧାଇ ଉମନ କରଇ ॥

ବ ର ପ୍ରବେଶିଲୁ ଆସଣ ପୁର । ଉଠିଲୁ ଭାହାଙ୍କୁ ଦାସ ମିଳଇ ॥

ଶାରୁଙ୍କ ସାଥରେ ଯେମନ୍ତ ଶଶି । ସେ ଯେମନ୍ତ ଦାସ ମେଳରେ ଦୃଶି

ଏମନ୍ତ ଭଜସ ଦେଖି ପ୍ରବେଶ । ପୁଣି ମିଳେ ଯାଇ ଯାଜାଜା ପାଶ ॥

ତୀ ଦେଉ ପୁତ୍ର ଶୁଣିଲେ । ଶୁଣିଣ ଉତ୍ତର ଯାଜାଜା ଦେଲେ ॥

ଆଜ ଦର୍ଶ ଯାଏ ଅଙ୍ଗ ମୋହର । ଏ ଲୁଗି ବ କଦାପି ପୁତ୍ର ॥

ଏହ ଦୁଃଖ ପୁଣ ଅଙ୍ଗ ମୋହର । ଯେଣୁପାଇଁ ବ ଲୁଚିବ ଦେହର ॥

ଏଣୁ ଦୁଃଖ ପୁଣ ଶୁଣିଣ ମନେ । ଯାଇ ମିଳଲୁ ପୁଣି ପବନେ ॥

ଉତ୍ତରେ ପୁଣ ଅନ୍ତଃ ଭଜନ । ସେ ପୁତ୍ର ଉଦ୍ଧରେ ଭଣଙ୍କ ପୁର ।

ଏମନ୍ତେ ଦର୍ଶ ଦେଲେ ଏକ ଦଣ୍ଡ । ଦେ ସ୍ୱଜନ୍ମ ଦେଶରେ ମିଳଲୁ ॥

ହୋଇଲ ଏଣାଇ ଦର୍ଶ ଦୁଃଖ । ଦେଖିଲୁ ଦୁଃଖକୁ ଦେ ସମାଧ୍ୟ ॥

ଦେହି ଦିନ ମାସ ଦୁଇଏ ଦେହେ । ଅର୍ଦ୍ଧରାତ୍ର ଆସୁମାନେ ଦେଖିଲେ

ଯାଇଣ ମିଳିଲେ କବି ଠାରେ । ଯାହାଙ୍କୁ ନ ଦେଖିଣ ଝୁମନ ॥
ଛନ୍ଦରେ ଯାହାକୁ ଦେଖିକି ବଳେ । ଶୁଣି ମାତ୍ର କୋଳେ ଦୂରଦେଶରେ
ଏମନ୍ତ କାଳେ ଝୁମର ଶୁଣିଣ । ମଣିକୁନ୍ତ-ଝଣି ଧନ ହୋଇଣ ॥
ଗୁହକୁ ନ ଯାଇ କରି ଛନ୍ଦନ । ଯାଏ ହାତଣା ଗୁଣ ସନ୍ନିଧାନ ॥

ହାୟ ଲାଜ କାହିଁ ଯୁଦ୍ଧ ସୁଦ ଉଡ଼ାଇଲ ।
ଦନ୍ତ ମେଘ ଗାଡ଼ଣ୍ଡି କହୁଛ ପେଡ଼ିଲ ଲୋ । ଯାହାକୁ ।
ତୋ ଲାଗି ମୁଁ ଯୋଗିବେଶ ହେଲି । ଯୋଗ ।
ସୁକାନ୍ତ ହୋଇ କରେ କେବଳ ଧରିଲି ।
ଘରେ ଘରେ ଭିକ୍ଷା କରି ଜୀବନ ତୋଷିଲି ଲୋ ଯାହାକୁ । ୨ ।
ବହୁକନ୍ତ ତଳଙ୍କ ମୁଁ କାମ୍ପଣ୍ଡିକ କଲି ।
ଅନାଦୃତ ଥାଏ କୋଳ ଯାମିନୀ ଯାପିଲି ଲୋ ଯାହାକୁ । ୩ ।
ଗାଛତଳେ ଛଡ଼ି ଦେଇ କମ ମୁଁ ପିଇଲି ।
କଣ୍ଟକ ଭିତରେ ମାଡ଼ିଲେ ଶରୀର ମାଜିଲି ଲୋ ଯାହାକୁ । ୪ ।
ଭୂଷି ଅଶ୍ରୁ ଛଡ଼ି ସୁଖେ ଧାଇଁଲେ ଗୃହକୁ ।
ଧନଧନ କୁଳ ତୋତେ କୁଳ ନ ପାଇଲି ଲୋ ଯାହାକୁ । ୫ ।
ଯିବା ମାତାଙ୍କ ବଚନ ଅବଜ୍ଞା କରିଲି ।
ତୋ ପାଇଁ ମୁଁ ଏ ବେଶରେ ତୋ ପାଶେ ଆସିଲି ଲୋ ଯାହାକୁ । ୬ ।
ତୋ ପ୍ରେମ ବଚନ ମୁଁ ଭୁଲିଲି ନ ପାରିଲି ।
ତେଣୁ ଅନ୍ୟ ରମଣୀଙ୍କ ପ୍ରେମ ନ ଦେଖିଲି ଲୋ ଯାହାକୁ । ୭ ।
ତନୁକୁ ଧରିକ କରେ ମନେ କରିଥିଲି ।
ବାସ୍ତୁକୁ ଯାଏ ଡାକି ତା'ରେ ରଚିକ ବୋଲି ଲୋ ଯାହାକୁ । ୮ ।
ରକ୍ତ ଦେଖିଲୁ ନାହିଁ ଆରେ ଠେଲି ଦେଲି ।
ଜନକ ଦୁଃଖେ କୁ ଲଜ୍ଜାରେ ଦନ ଦେଲି ଲୋ ଯାହାକୁ । ୯ ।
ଏହା ଦେଖ ବୋଲି ମୁଁ କି ଜାଣିଣ ନ ଥିଲି ।
ସେହିପାଇଁ ଏ ଜୀବନ ଦେବ ମୁଁ ଆସିଲି ଲୋ ଯାହାକୁ । ୧୦ ।
ତୋ ପାଇଁ ମୁଁ ଯୋଗିବେଶ ହେଲି ॥
ଯମୁନା ହୋଇବ ତେବେ ଜନକ ନନ୍ଦିନ ।

ପଶ୍ଚିମ ଦିଗେ ଶବ୍ଦପି ଉର୍ଦ୍ଧେ ଚାହିଁନ ଗୋ ପାହାଡ଼ା ।
ତେବେ ନ ରହିବ ଏ ଜୀବନ । ଘୋଷା ।
ଅଦ୍ଭୁତ ଗଡ ଶୁଣିବ ଗୋ ଦେବୀ ଉଦରେ ।
ସୂର୍ଯ୍ୟ ବଂଶ ଜାତି ଦେହିବ ପଢ଼ିବ ଗର୍ଭରେ ଗୋ ପାହାଡ଼ା ।
ତଥାପି ମୁଁ ନ ରହିବ ଗୋ ବହୁତେ ପ୍ରାଣ ।
କାହିଁ ଅଛ ଦେଖା ଦେଇ ଆସିଣ କହୁନ ଗୋ ପାହାଡ଼ା ।।
ଅନ୍ୟ ଆଗ ଛିଣ୍ଡିବ କାହିଁ ଅଛ ରଦ୍ଧ ।
ଶୁଣୁନ ବରଜେ ପ୍ରାଣ ଅସ୍ଥିର ଶୁଅଇ ଗୋ ପାହାଡ଼ା ।।
ରୂପ ଗୁଣ ଦେଖି ଚିତ୍ତ ଛାଡ଼ିଯାଉ ପ୍ରାଣ ।
ଏଥର କରନ୍ତୁ ପ୍ରଭୁ କମଳ ଲୋଚନ ଗୋ ପାହାଡ଼ା ।

ଏ ପ୍ରକାରେ କହୁଁ କହୁଁ ଝାଳକ । ଯାଇ ମିଳିଲା ସେ ରାଜଦ୍ୱାରେଣ ।।
ବାଡ଼ଦ୍ୱାରେ ଯାଇ ଏହା କହିଲା । ଇଟା ଦେବା କାଳେ ଇଟା ନଦେଲା
ବୋଇଲା ଭୂତଳ ଅଧ୍ୟ ଗୁମ୍ଫାର । ସବୁ ଇଟା ଦେବ ନେବ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣର ।।
ପାହାଡ଼ା ଶୁଣି ଏହେନ ଉତ୍ତର । ବୋଲେ ମୁହିଁ ଇଟା ଦେବ ଆଜର
ଶୁଣି ରାଜା ସ୍ୱାଦେ ଆଜ୍ଞା କହିଲେ । ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ କରେ ଇଟା ଦେନ ଅଇଲେ
ଏକ୍ଷଣେ ଇଙ୍କ ଦୁଅନ୍ତେ ମୂଳସି । ଯୋଗୀ ମନ୍ତ୍ର ଜାହା ଉପାଡ଼ି କର ।
ଏହା ଦେଖି ସଭେ ଚମତ୍କୃତ ହୋଇଲେ । ରାଜା ଜାଣି ଯୋଡ଼ିବାକୁ କହିଲେ
ପୁଣ୍ୟ ଶୁଭ ଅଙ୍ଗରେ ସଞ୍ଚାର । ଦେଇଣ ଧନ କହନ୍ତି ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣର ।।
ଏକାଳେ ପାହାଡ଼ା ବାଣୀ ଶୁଣଇ । ସେଯୋଗୀ ଯୋଗ୍ୟ ହେବା ଦେଖିବଇଁ
ଶୁଣିଣ କହନ୍ତେ ରାଜା ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ । ଶିବକା ବୋହିଣେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଭରିଲେ ।।
ଶୁଣାଳେ ମିଳି କହନ୍ତି ଏ ଧନ । ଗୁରୁଗାଦେ ମୋତେ ବୁଝାଇ ନେବ
ଛନବାର ଯଜ୍ଞ ବୁଝାଇ ନେଲେ । ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସେ ଭୂଲଗ୍ନାବଳେ ପଡ଼ିଲେ ।
ଏହା ଶୁଣି ରାଜା ମୂର୍ଛିତ ହୋଇ । ସେ ଧନ ଦେଖିବା ପାଇଁ ଯିବଇ ।
ସେ ନାଥ ଯାଇ ପଢ଼ିଲେ ଅଙ୍ଗିର । ଜଣଙ୍କ ଯୋଡ଼ଣ ହେଲେ ଅସ୍ୱୀର
ରାଜାଙ୍କ ବଚନ ରାଣୀ ଶୁଣିଣ । ଭଲ ସ୍ୱଭାବେ କହନ୍ତି ଚେତନ ।।

ଯୋଗୀ ମନ୍ତ୍ର ଯୋଗୀଆଣୀ ପାଇଁ ରାଜା ଜନ୍ମା ମନେ ।
ପଚେଷ୍ଟେ ରାଣୀଙ୍କୁ ସେ ଅନାଇଲ କଲେ । ୧ ।

ହାୟ ! ରେ ଦସ୍ୟୁର ଭଗ୍ନୀ ଏଣୁ କି ତୋ ଦଶନ ।
ସୁଖକାଳରେ ଦଣ୍ଡ ଦେଲୁ ଅସୁଙ୍କୁ ବ୍ୟର୍ଥର । ୨ ।
ଧିକ ରେ ତୋର ଜନ୍ମଜାତା ଧିକ ଧିକ ତୋ ପ୍ରାଣ ।
ସରଳା ଅବଳାଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡ ଦେଇଲୁ ତୁ ଏମନ । ୩ ।
ଦୟାବନ୍ତ ଭଗବାନ ସେ ସ୍ୱଇଚ୍ଛା ଅସ୍ଥପତି ।
ତାଙ୍କୁ ଏତେ ଦଣ୍ଡ ଦେଇଲୁରେ ଦୁଷ୍ଟ ମୂଢମତି । ୪ ।
ଆଉ କଣ ଆମ୍ଭେ ଲଭିବୁ ଏ ଦସ୍ୟୁର ଜୀବନ ।
ଏହାଙ୍କ ପୂର୍ଣ୍ଣତେ ପତି ରେ ଗନ୍ତ ଦେବୁ ଆଣ । ୫ ।

ଏମନ୍ତେ ଗୁଣୀ କରନ୍ତି ରୋଦନ । ଲମ୍ପା ପିଠ ଦୁହେଁ ଆନ୍ତ ସୁରେଖ ।
ମଦନ ରଜ ଶୁଣିଣ ଶବଦ । ପ୍ରିୟାଙ୍କୁ କହନ୍ତି କଣ ଏଠାର ॥
କାନନ୍ତ ନାଗେଏ ପିତା ତୋ ଆସ । ଶୁଣି ଦୁର୍ଗା ଭଡେ ହୋଇ ହୃଦୟ ॥
ମାଇ ମିଳ ଗନ୍ଧଉନ୍ତ କାରଣ । ଶୁଣି କହିଲେ ସବ ପୁରୀଗଣ ॥
ଯମନ୍ତୁ ଶ୍ରବଣ କଲ ଈଶ୍ୱର । ପଣ୍ଡିତମ ମତ ଘର୍ଜି ସୁନ୍ଦର ॥
କାମଦେଙ୍କୁ ଭଲ ଦେଲେ ସିହ୍ନଣ । ସାହାଙ୍କା ପଦତେ ପ୍ରଜନନନ ॥
ଦବ ପ୍ରାଣ ଦଇ କର ପ୍ରଣାମ । ଡ଼ଉତେ ଦୁହେଁ କରଲେ ସମନ ॥
ଏହା ଦେଖି କାମନ୍ତ ଗୁଣୀଗଣ । ଶୁଣି ଦୂର ଦେଲେ ଭଲ ସିହ୍ନଣ ॥
ଭୁଲ୍‌ଭୁଲ୍ ହୋଇ କୃଷଣ ଉଠିଲେ । ଏହା ଦେଖି ଗୁଣୀଗଣ ହୋଇଲେ ॥
ଏହା ଜଣା ଦେବଲ ତେ ଭଗାଧର । ଶୁଣିଣ ତୋଳନ୍ତି ଦନ୍ତ ଶିରର ॥
ଦେଖି ଉକର ସୁନ୍ଦର ଦେଗନ । ଭାଗ୍ୟାଙ୍କୁ ତେମନ୍ତ ହୋଏ ସଂଶ ॥
ଏହା କହିଣ ହେଲେ ଅନ୍ତର୍ଧାନ । ଘରର ଗମନେ ରମଣୀଗଣ ॥
ଜନନ କରି ଅର୍ଣ୍ଣିରେ ଘଡ଼ିଲେ । ଶରଣ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାଣ ତେଜିଲେ ॥
ଏତେ ଦୂରେ ହେଲା କଥା ସମାପ୍ତ । ଶୁଣ ହେ ହିତ ଅଦ୍ଭୁତ ଚରିତ ॥
ଅଦ୍ଭୁତ କଥା କହିଲ ଭଲ । ଅଦ୍ୟାପି ନ କରନ୍ତୁ କଳିଲ ॥
ଏତେ କହି ଭୂମି ଭରସ ହୋଇ । ହିତଙ୍କୁ ଯେଜ ହେନନ କଉଲ ॥
ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ସ୍ମରି କରେ ଶବ୍ଦନ । ଏମନ୍ତେ ଶୁଣ ଶିଖଲେ ଭକତ ॥
ପ୍ରଜାଙ୍କ ପୂଜନୀୟଙ୍କୁ କରନ୍ତ । ଏତେ ଦୂରରେ ହେଲା ସମାପତ ॥
ଲେଖି ଶଶିଭୂଷଣ କଣ୍ଠାଭରଣ । ପୁଣ୍ୟ ଶୁଣିବାକୁ ଲାଗି କହଇ ॥

ଉତ୍କଳ ପ୍ରେସ ପୁସ୍ତକାଳୟ ।

ଅମରଚରିତ	ଟ ୦	[illegible]	ଟ ୦
[illegible]	ଟ ୦	[illegible]	ଟ ୦
[illegible]	ଟ ୦/	[illegible]	ଟ ୦।/
[illegible]	ଟ ୦	[illegible]	ଟ ୦
[illegible]	ଟ ୦।	[illegible]	ଟ ୦
[illegible]	ଟ ୦	[illegible]	ଟ ୦
[illegible]	ଟ ୦	[illegible]	ଟ ୦
[illegible]	ଟ ୦।/	[illegible]	ଟ ୦/
[illegible]	ଟ ୦	[illegible]	ଟ ୦
[illegible]	ଟ ୦	[illegible]	ଟ ୦
[illegible]	ଟ ୦	[illegible]	ଟ ୦
[illegible]	ଟ ୦/	[illegible]	ଟ ୦
[illegible]	ଟ ୦	[illegible]	ଟ ୦।
[illegible]	ଟ ୦	[illegible]	ଟ ୦।/
[illegible]	ଟ ୦/	[illegible]	ଟ ୦/
[illegible]	ଟ ୦	[illegible]	ଟ ୦
[illegible]	ଟ ୦	[illegible]	ଟ ୦
[illegible]	ଟ ୦।	[illegible]	ଟ ୦

ଏତଦ୍ଭିନ୍ନ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] । [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ।

ପ୍ରାପ୍ତିଠିକଣା—ଶ୍ରୀ [illegible] ମହାରଣା ।

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible],

[illegible] [illegible], କଲିକତା ।

ଓ

" ଉତ୍କଳ ପ୍ରେସ " [illegible], [illegible] [illegible], କଟକ ।